

Úředníci mají od stolu rozhodovat o množství zvěře v lesích, myslivci se bouří

V Praze, 9. září 2019 – V průběhu projednávání novely lesního zákona předložila skupina poslanců až do třetího čtení pozměňovací návrh zákona o myslivosti, který nechvalně známou formou tzv. přílepku mění princip fungování myslivosti, který v Česku existuje téměř dvacet let, vytváří stamilionové náklady pro stát a nepříjemně omezuje práva vlastníků pozemků a osob vykonávajících na nich myslivost. O chovech zvěře nemají rozhodovat vlastníci pozemků a myslivci, ale státní úředníci tzv. od stolu. Poslanecká sněmovna bude o návrhu bez jakékoli veřejné diskuze rozhodovat ve středu 11. září 2019.

Pozměňovací návrh poslanců Markéty Pekarové Adamové, Vlastimila Válka (oba TOP09), Dany Balcarové a Radka Holomčíka (oba Piráti) k lesnímu zákonu je významným zásahem nejen do způsobu hospodaření se zvěří v České republice, ale rovněž do soukromého vlastnictví. Povinnost plánovat hospodaření se zvěří totiž přenáší z uživatelů honiteb na stát.

Pokud bude tento pozměňovací návrh přijat, vlastníci pozemků (držitelé honiteb) ztratí právo rozhodovat o nakládání se zvěří na svých pozemcích a uživatelé honiteb (myslivci) přijdou o možnost se zvěří s ohledem na místní podmínky hospodařit, za níž obvykle vlastníkům pozemků platí. Plány hospodaření se zvěří budou nově od stolu určovat státní úředníci.

Jedná se o nejvýznamnější změnu pojetí myslivosti v Česku za posledních téměř dvacet let. Změnu uspěchanou, nepromyšlenou, neprodiskutovanou, protlačenou formou přílepku pouhý týden před posledním – třetím čtením jiného zákona.

Čeští myslivci si jsou vědomi lokálně zvýšených stavů zvěře, které neprospívají obnově kůrovcem postižených lesů, i slabin stávajícího systému sčítání zvěře. Tyto problémy však nelze řešit přílepkiem bez jakékoli veřejné či odborné diskuze.

Státní úředníci by podle návrhu měli připravovat tzv. plány mysliveckého hospodaření, které určují mj. kolik a jaké zvěře se smí v každé honitbě vyskytovat, a tudíž také kolik se jí smí a musí ulovit. Dnes tyto plány připravují uživatelé honiteb (myslivci) v součinnosti s držiteli honiteb (vlastníky pozemků). Zohledňují při tom zájmy vlastníků, zemědělců, společnosti i zvěře samotné, a to při mnohaleté rozsáhlé znalosti krajiny, zvěře, jejího chování a v souladu s vlastními chovatelskými záměry.

Myslivci za možnost péče o zvěř a následně možnost využití zvěřiny vlastníkům pozemků obvykle platí nezanedbatelné nájemné ve výši stovek tisíc korun za honitbu ročně i kompenzaci případných zvěří způsobených škod. Myslivost je však pro myslivce koníčkem, který stojí značné prostředky i čas a za nějž ve společnosti neexistuje náhrada.

Stát chce rozhodovat a myslivci mají platit

„Pokud pozměňovací návrh vstoupí v platnost, budou si uživatelé kupovat příslovečného zajíce v pytli. Budou vlastníkům pozemků platit za výkon práva myslivosti. Co ale bude jeho obsahem, jak přesně bude vypadat, kolik bude zvěře a kolik se jí bude lovit, to sami neovlivní, to bude rozhodovat stát. Stát by tak vlastně chtěl, aby myslivci platili za jeho rozhodnutí. Vlastníky pozemků od

rozhodování odstaví zcela,“ vysvětluje princip pozměňovacího návrhu Jiří Janota, předseda Českomoravské myslivecké jednoty, a dodává: „Pokud stát má nést rozhodovací pravomoc při stanovování plánů hospodaření se zvěří, musí také nést odpovědnost za případné neúspěchy. Pokud myslivci plán dodrží, neměli by nadále vlastníkům lesů a zemědělcům nahrazovat škody způsobené zvěří. S mocí rozhodovat je spojena i odpovědnost za tato rozhodnutí.“

Podobně nedomyšlená je i nemožnost odvolání proti stanovenému plánu péče o zvěř. Ten bude státní správa připravovat na základě vlastního posudku, který však půjde revidovat nejdříve po třech letech platnosti, a to na náklady uživatele honitby. Pokud tedy orgán státní správy nastaví plán péče o zvěř nevhodně, uživatel honitby bude muset nejméně tři roky platit nájem honitby a v honitbě na své náklady hospodařit přesto, že to třeba musí dělat způsobem či s cíli, s nimiž sám nesouhlasí. S tím souvisí i dopad na už teď křehkou ekonomiku uživatelů honiteb – mysliveckých spolků, kdy se může snadno stát, že po ztrátě vlivu na plánování vlastního hospodaření náklady převýší výnosy, spolky se dostanou do ztráty a svou společensky přínosnou roli péče o zvěř, přírodu a krajinu přestanou vykonávat zcela.

Omezení práv vlastníků pozemků i nová administrativa

Návrh nejen uživatele honiteb zavalí množstvím nové administrativy, ale také jim přidá povinnost odevzdávat státní správě důkaz o ulovení zvěře. „Údajně má jít o slecho. Jen nerad si představuji fronty myslivců každé ráno před úřadem a radost úředníka z kanceláře plně zahnívajících uší zvěře včetně parazitů,“ poukazuje na zjevně uspěchanou přípravu návrhu Janota.

Předkladatelé návrhu údajně vychází ze saského modelu mysliveckého hospodaření. Ten nejen překrucují, ale rovněž se snaží do českého prostředí zkopírovat něco, co zkopírovat nelze. V Sasku totiž vlastníci honitby nepronajímají, ale sami rozhodují o tom, jak se na nich bude hospodařit se zvěří. V České republice do hry vstupují nájemci (uživatelé) honiteb a rozhodování o hospodaření se zvěří se předkladatelé návrhu snaží vlastníkům i nájemcům vyvlastnit ve prospěch státu. O to paradoxnější situace pak nastane tam, kde vlastník pozemku je zároveň uživatelem honitby, v níž hospodaří se zvěří dle své vlastní vůle. I jemu totiž bude stát nařizovat, jak má na soukromých pozemcích se zvěří hospodařit bez ohledu na to, jaký sám má postoj k lesu či zvěři.

Argumenty předkladatelů vzbuzují jen málo důvěry

Důležitým argumentem předkladatelů je údajná výše škod páchaných volně žijící zvěří na lesních porostech, která má dosahovat sedmi miliard korun ročně. „Pokud vím, je toto číslo odhadem pobočného spolku České lesnické společnosti Pro Silva Bohemica, který jej prezentuje jako součást nátlakové kampaně za zvýšení lovu zvěře. Nevím však, z čeho tento odhad vychází. Rozhodně by na něm předkladatelé zákona neměli stavět svou iniciativu v takto závažné věci,“ podivuje se Janota. Státní podnik Lesy ČR, který pečuje o téměř polovinu tuzemských lesů, vyčíslil škody v mysliveckém roce 2017/2018 na pouhých 19 milionů korun.

S tím kontrastují předpokládané náklady. Odhad předkladatelů (1,4–2,6 mil. korun) považujeme za velice podhodnocený. Zpracovatel posudku bude muset vyhodnotit úživnost honitby a chování zvěře. Průměrná rozloha honitby je přibližně tisíc hektarů (přibližně 1500 fotbalových hřišť). Jen projít a vyhodnotit takovou plochu zabere několik dní. Dle odhadů expertů budou náklady na každý posudek

honitby činit přibližně 50 000 korun. Tyto náklady přitom ponese stát. „Při 5800 honitbách v zemi se jedná o více než čtvrt miliardy korun, které se každých pět let z kapes daňových poplatníků přesunou k hrstce zpracovatelů posudků,“ vypočítává Janota.

Pozměňovací návrh je tak zvaným přílepkiem, protože je podáván jako součást novely jen okrajově souvisejícího zákona, přičemž dosáhnout stejného účelu lze i jinými prostředky, a to bez omezení práv vlastníků pozemků a myslivců a bez nárůstu byrokracie. Přílepky označil za neústavní Ústavní soud již v roce 2007.

„Bohužel si motivaci tohoto přílepku nedovedu vysvětlit jinak než potřebou vyloučit k němu veřejnou diskuzi. Návrh, který formou nenápadného přílepku do třetího čtení významně mění dosavadní pojetí myslivosti a omezuje vlastnická práva stylem *o nás bez nás*, však Českomoravská myslivecká jednota musí jednoznačně odmítnout,“ pokračuje Janota.

Českomoravská myslivecká jednota si je vědoma, že stavy zvěře jsou lokálně zvýšené a způsob sčítání zvěře není ideální. Existují však i jiné možnosti řešení nápravy následků kůrovcové kalamity bez nutnosti omezování práv a navyšování byrokracie ze strany státu.

„Rádi budeme o možnostech příspěvku myslivosti k obnově lesů diskutovat. Na mnoha místech myslivci přikládají ruku k dílu a na obnově lesa se sami podílejí. Jakákoli změna zákona však musí projít standardní veřejnou a odbornou diskuzí v připomínkových řízeních. S omezováním práv nejen myslivců touto ukvapenou a nestandardní cestou nemůžeme souhlasit,“ uzavírá Jiří Janota.

Českomoravská myslivecká jednota vyzývá poslance Parlamentu ČR, aby nedopustili omezení části vlastnických práv majitelů pozemků, svobody stanovování soukromoprávních vztahů mezi držiteli a uživateli honiteb ani zaplevelování právního řádu dalšími přílepkami a odmítli tento pozměňovací návrh označený jako G.7. Vyvlastnění a přenesení rozhodování na stát nemůže bez širší společenské diskuze být řešením problémů českých lesů.